

माउ. जोलसु. फो. सतो नक. प्रश्नारो यनास. यधसरोय. ॥ तारिस. तउमल यमुठि. पिर्च
 नि. वंसरो वनसु. क. याल लं. वं. द. य. यते. वृ. र्ण. पा. डं. सा. त. व. ल. का. लं. न. दे. रा. ॥ प्रश्नारो यनास. ॥
 रायज. ॥ ॥ इति श्री. मा. ध. नि. फ. न. रा. य. श्वारो. ग. वि. वि. सा. धि. का. ॥ ॥ सु. थ. उ. रु. धि. त.
 नि. द. न. स. ॥ ॥ य. व. ले. क. य. स. ता. त. य. मा. ध. य. श्व. पि. नः. वृ. र्ण. र. ज. त. स. ॥ य. पि. नो. ल. स. ॥
 मे. ॥ ॥ य. पि. न. उ. वि. पु. सं. ग. मा. रा. व. सु. नि. न. ले. या. मा. य. य. जु. धा. लि. ॥ य. पि. न. जा. व. त. या. सु. पा.
 ल. ॥ य. मा. ध. य. श्व. पि. न. य. वि. का. ल. न. या. त. धि. न. ॥ य. मा. ध. य. श्व. पि. न. य. वि. का. ल. न. या. त. धि. न. ॥ य. मा. ध. य. श्व. पि. न. य. वि. का. ल. न. या. त. धि. न. ॥
 वि. ॥ रोग. य. न. ॥ य. वि. का. ल. न. या. त. धि. न. ॥ य. मा. ध. य. श्व. पि. न. य. वि. का. ल. न. या. त. धि. न. ॥ य. मा. ध. य. श्व. पि. न. य. वि. का. ल. न. या. त. धि. न. ॥

आशा मरु कपि

ASHA ARCHIVES

४५/

८

129

L

भिन्नः ॥ ॥ अथान्ननिदानमाह ॥ महोर्दुर्द्विन्नतमकुडो जैसुपंयमदि प्रतेमपु
 व्याधित्वा मयको तरे यताः प्राह स्याम उर्द्विन्नतमकुडो जैसुपंयमदि प्रतेमपु
 दुगुणि विवेकः ॥ ॥ अथान्ननिदानमाह ॥ महोर्दुर्द्विन्नतमकुडो जैसुपंयमदि प्रतेमपु
 गच्छुं यावत् वेकः ॥ ॥ अथान्ननिदानमाह ॥ महोर्दुर्द्विन्नतमकुडो जैसुपंयमदि प्रतेमपु
 ॥ ॥ अथान्ननिदानमाह ॥ महोर्दुर्द्विन्नतमकुडो जैसुपंयमदि प्रतेमपु
 ॥ ॥ अथान्ननिदानमाह ॥ महोर्दुर्द्विन्नतमकुडो जैसुपंयमदि प्रतेमपु
 ॥ ॥ अथान्ननिदानमाह ॥ महोर्दुर्द्विन्नतमकुडो जैसुपंयमदि प्रतेमपु
 ॥ ॥ अथान्ननिदानमाह ॥ महोर्दुर्द्विन्नतमकुडो जैसुपंयमदि प्रतेमपु

सा
 कं स्यात्कासथावदथते रोय नासः ॥ स्वासरोयः ॥ ॥ हलदवेहलउपिर्धलिथ्यतेसमप्राग
 दूर्णयाडं कतिनवालनकं स्वासव नासः ॥ स्वासरोयः ॥ ॥ मिसेत्रिकदुत्रिफलाचेतकैः
 विदेसिपुथ्यतेसमप्रागचूर्णयाडं कतिनवालनकं स्वासव नासः ॥ स्वासरोयः ॥ ॥
 सरोयः ॥ ॥ डोहलदकर्कटासदमेरुपरद्वीपलिथ्यतेसमप्रागचूर्णयाडं कतिनवालन
 कं एसोथासाओजेथतेरोय नासः ॥ स्वासवद ॥ ॥ अदसहलकर्षदण्डकर्षथतेचू
 र्णयाडं लवसकाथदास्यतो नकं स्वासवद नासः ॥ ॥ स्वासवद ॥ ॥ इतिश्रीमाधवनिदाः
 नस्वासविकित्साधिकाल ॥ ॥ अथमोलनेदनिदानमाहः ॥ ॥ अत्युंचप्रापनविषय

दुष्प न ते नितेन ॥ वातया श्लोक विह गेय मशेषा राज विरोषया मोध ॥ दिखिता हे तुम तउ
 धते हे तुम ॥ मशेष मनि उ वलुन ले धिना वचन खंले विगंध नाताले थते स शुरो व कलाय ध्व
 रो य तु य व विम क वं दिहा यु व लु तु फा क यु व धते शुरो व क चाय ॥ ॥ अथ शुरो व क विह
 मा नाह ॥ ॥ तालि स वं सरो व न लि न त ॥ विह तु ल व ज य पात क रूप के स ल थते स म
 ग दूर्ण या उं सा ष म क लि न वा लं न त ॥ शुरो व क रा य ना स ना ॥ रु वि कर ॥ ॥ तारि स वं सरो
 व न त्रि क डु जी ल र मु नि य ला ल न ॥ वं स व ह ल उ म व ल धते मं ३ ना ग न दूर्ण या उं सा
 ल प्र ३ वा लं न क शुर वि थते रो व ॥ तालं वि प्र रं सा व ल प्र ३ म ल व न ३ मि थ लि ३ श्रु ठि ३

[illegible]

॥ हि मे दुःखं सरोय न निपि ॥ पात करुण के शर ल वं ला ॥ ध्वने म म प्राग वूर्ण या डं
 ॥ माला पि दे त या व क सि न वालं ल कं इ कु रो य ना स ॥ परो यः ॥ ॥ इति श्री माधव निदा
 ॥ ॥ हि मे दुःखं कालः ॥ ॥ अथ न नात्य य नि दान् मा ह ॥ यदि म स्य गु ना प्रो क्ता से पि मं थ
 य वा न्य ना ते न मि थ्या प यु ते ॥ अथ पु न्ना प्रो म दा त्म म ये ॥ ग्व र वि षा या गु न लु को ध्व ते डु
 चं स गु न वो ड ध्व ते ॥ वे ल ॥ व ल मं ॥ अथे न का य क न जा व नि नि न्द ल पा व लु व पा ना त्म
 म ॥ अथ न का व पा ना ॥ अथ र म द म ॥ अथ र का ॥ ना जि र्ण थ जि र्ण स म य वा ड स जा य
 ल म रा य ॥ अथ म इ कु ॥ अथे त लु यु व ध्व ते पा ना त्म य धा यः ॥ ॥ अथ पा ना त्म य धि कि सा मा

३७

मं ध मे द ग गी ति मं ध यु ट मं ध सि धु मं ध रा हा मं ध वे क न मं ध लु ड पा य स म स पा क वा त ना सः ॥ ॥
 प त धे ल रु क जी ल सा धे न को रा गु के सि रि हं स पा र दु गु षा र रा हा पं ज ल क सि अ रा पु वि
 दे पु ता री स का वि व्या हा ल क र क ला या हा ता ल मुर ज म ना गि री हा दु ध रं पु र मु न सो र प
 स्व को ॥ मे धु मा वो जे क न मु ने न सा पा क वा त ना सः ॥ ॥ अथ इ र वा ल ॥ मु नि वृ ष दा त पि ष्ण ती
 त्रि व त व रु न पु न न्द ल ॥ अथ ॥ अथे त स म प्रा ग र्ध र्ण या डं का थ वा से ते न कं वा त रो य ना
 सः ॥ ॥ गो ल्वा ल व दि षा ल ॥ अथ ॥ को य रु धा न हा गु ड गु नि म ध्व ते स म प्रा ग वूर्ण या डं का
 दा त्म तो न कं वा त रो य ना सः ॥ ॥ अथ मु ल का थ वा य ङ्ग स मे र न द मे रा या डं का स ल धु य मं ॥

न ॥ बालं न कंगलालनासः ॥ ॥ स्वेतगुजाया लं ना चिया मसखाल दंति सिंधु ॥ ॥ ते स्मज
 गचूर्णया डं लख सनिस्पं च कंगलालनासः ॥ ॥ दिगफल हर ड खते का यदा स्य तो नः
 कंगलालरोयनासः ॥ ॥ ॥ देफलं हल मल ॥ ॥ वेक नकुड १ जित फोलखान नि कर्ष १ म
 लपात दुदु कर्ष लाहात कर्ष १ हा म ल ४ थ ते मल ए वेक न सखुडं ॥ ॥ मस धा डं गलालः
 रोयनासः ॥ गलालरोयनसः ॥ ॥ इति श्री माधव निदान गल ड रोग चिकित्सा धिकाला ॥ ॥
 अथ श्वेत द रोग निदान माह ॥ ॥ यसः ज्वरो लक्ष्म न जो नृ गार्तिः शोथो नृ नां पादगत क्रः
 मे न ग र्गु पदं स्यात् र कर्ण नेत्रं शि श्नौ ह नासा खपिके चि दाहुः ॥ ॥ ग्वला या ज्वर सहित स्व

५६

थ मूल कल श्वरत् ॥ ॥ मुखो वं जन तं प्राप्य फल कोषा नि बाहिनी ॥ ॥ कोपल पतं को रु व व व वा
 युन मन करं स्या च कल ह्या सेण नो क ड सदि सदा ह या डं क से म मा ड वलं थ धि ड रोय तं मः
 त्र विदिः ॥ ॥ अथ अत्र विदि चिकित्सा माह ॥ ॥ गुगुलि गो मुत्र स फो से तो न कं का से मा ड नासः
 ॥ अत्र विदि ॥ ॥ गुगुलि मल ए वेक स फो से तो न कं का से मा ड नासः ॥ अत्र वृदि ॥ ॥ श्री लख
 इष्टि मी का थ प ले कु स ह ड फल थ ते स्म ज ग चूर्ण या डं सा दु दु न नि से पा च कं पि न न का से मा ड
 नासः ॥ पि न अत्र विदि ॥ ॥ ॥ त्रि फल य म स खाल स जी वा ल थ ते स म ज ग र्गु या डं का क ल
 ख स फो स तो न कं क्से ष न का से मा ड नासः ॥ श्लेष्म अत्र विदि ॥ ॥ इति श्री माधव निदान माह अ

५

त्रिविदि रोगविक्रिसाधिकालः॥ अथ गलगंडरोगनिदानमाहः॥ ॥ निरुद्धश्च यद्युर्ध्वं गच्छति तदा
 लक्ष्मणं वदन्ते गते॥ मलदायुनि कृत्वा सगल गच्छति मलं विदुः॥ तव बंधरं प्रदेहते रे प्राग्द
 नया कृतेष्वकोयुचुव गलसत्तव प्रं गच्छति कुतीदं गलगंडधायः॥ ॥ कर्कशुको म
 लकप्रमाणैः कजासमन्या गलबंधनोपु मय कर्कशं विलसन् गच्छति पाकैः स गच्छति मा
 बहु निरुग्गच्छति॥ वयलथ कोलस्य थं या कोसद्रुसपोतलिवने गलसं तवैलसं
 ते सद्युवदा कवशेषवजायलपु गतं तु क्रैयप्रवता कालं वोडथ गलगच्छति
 ॥ ॥ अथ गलगण्डरोगविक्रिसामाहः॥ ॥ धूपाकोसहलउ चते लखसचुला यथा यगलगण्ड

रसंधिमजायलपु स्या कतवचोत माड वयुवमनुष्या पलिपातिनपातेरतो वथ श्रीप
 दरोयः॥ लाहातसद्रुसम मिखासगुह्यस सिल द्वाससथते समजागचूर्णयाडं सादुदुनि
 तेते तो नकं पित्रनका माड नास॥ पित्र अत्र विदि॥ ॥ त्रिकदुत्रिफलायमसखालसजीवा
 लथते समजागचूर्णयाडं का कलखसफो से तो नकं शेषनका से माड नास॥ शेषन
 अत्र विदि॥ ॥ इति श्रीमाधवनिदान अत्र विदि रोगविक्रिसाधिकालः॥ ॥ अथ श्रीः
 पदरो विक्रिसामाह॥ ॥ विदेसिपु मलव अर्कमुचि येतक देवदारु सुकम्बालयम
 सखाल साजीवा लनेधुवि सो वा छल सं प्रल विद्यते समजागचूर्णयाडं का थदा से तो नकं

नैवेद्यं यजमानः कुरु सदा यत्कं पाचके तेव श्रीयदरोदरोगनासः ॥ श्रीयदरोगः ॥ ॥ अथ विद्वरो
 गनिदानमाह ॥ ॥ त्वक्कुक्कुमासमेदान्निःसंदुष्याः स्थिसमाश्रिता दोषसो यशने घोरां यन्नयं
 न्माध्रुतात्तृशं ॥ तेषु सहिसंरासः पाकसंयतेऽप्यायमपि लुप्तं कोमसंहरं योनवयुतं
 लपं मानिवदे प्रसंजायत पुनरप्याने श्रोतानलुयुवः ॥ ॥ मासमुलरुतावन्नं वृत्तवाप्यं
 यतं सविद्रुधिरिति ध्यातं विज्ञयः पदिधसुसः ॥ हाको त्ववस्था कतव गवत्रदे सुंदव अविद्रुः
 धिषुतायाय ॥ ॥ अथ विद्रुधिरिति ध्यातं विज्ञयः पदिधसुसः ॥ हाको त्ववस्था कतव गवत्रदे सुंदव अविद्रुः
 उंगुडितिसंयत्कनः दुः पाकयाययते चेकं तेतकं विद्रुधिरौयनासः ॥ विद्रुधिः ॥ ॥ एकदेशा